

5.1 Gimtoji kalba

1. Perskaitykite J. Degutytės eilėraštį „Gimtoji kalba“, išrašykite nežinomus žodžius, juos išsiaiškinkite.

2. Pasvarstykite, apie ką kalba eilėraščio žmogus?

Gimtoji kalba

Iš kopų šnabždesio su debesim ir prošvaistėm,
Iš marių virpulio ir ežerų nendrėtų.
Iš duonos kvapo ir miškų giesmės
Kalba gimtoji lūposna įdėta.

Pilėnų laužuose išdeginta, išlydyta,
Su perregima gintaro šviesa.
Ji – motinos baudžiauninkės lopšinėse,
Ji – Pirčiupio smėlynų raudose...

Ja kalba pievų tyluma ir gatvių gaudesys,
Balkonai priemiesčių naujų spalvoti,
Gelsvų kasyčių juokas ir pušų rintis,
Ir tie veidai, rūstim ir meile išvagoti.

Lietuviškasis žodis liko kraujo raidėm
Ant kamerų akmenis ir pelenuos.
Pasaulio kryžkelėj – prie Nemuno ir Baltijos –
Likimas motinos kalba dainuos.

Prišaukti džiugesį lyg paukštį ulbantį,
Kad ligi galo vieškeliu lydėtų,
Iš duonos kvapo ir miškų giesmės
Kalba gimtoji lūposna įdėta.

Janina Degutyte

3. Pabraukite vietas, kur, jūsų manymu, kalbama apie istorinius įvykius.

Gal žinote, kokie tai įvykiai?

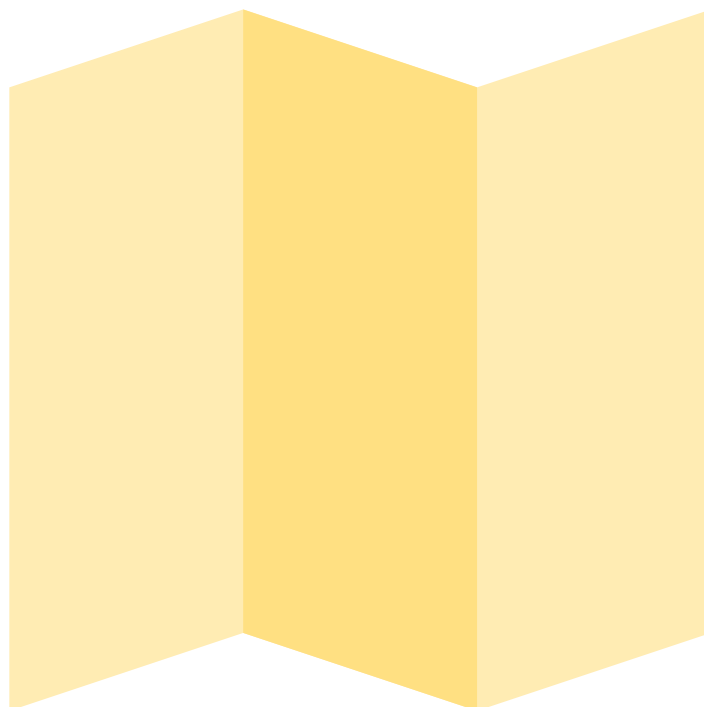
4. Iš kur atsiranda gimtoji kalba?

5. Ar suprantate tekste esančias perkeltines reikšmes? Išrašykite kelias perkeltines mintis.

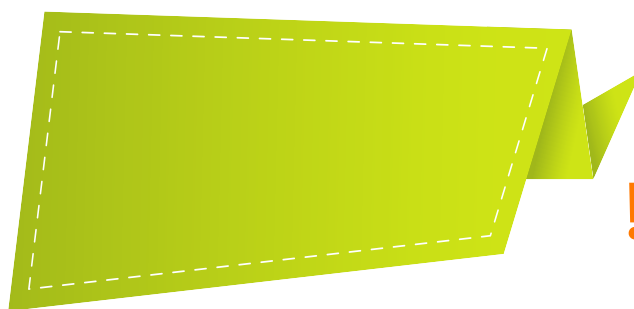
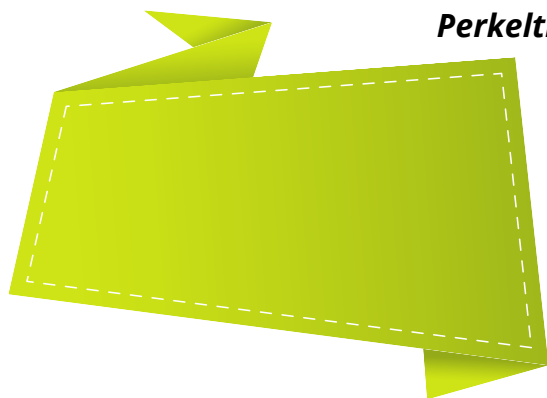

Gramatinė užduotis –
raskite ir pabraukite žodžius,
kurie atsako į klausimą Ko?

Nauji žodžiai ar posakiai:

Perkeltinė reikšmė:

5.1 Gimtoji kalba

*Kiek ir kokių kalbų mokate?
Kuri yra jūsų gimtoji kalba?*

1. Eilėraštyje sutikote žemiau užrašytus žodžius, perskaitykite, ar visus suprantate?
2. Apveskite tuos žodžius, kuriuos, jeigu būtumėte poetas ar poetė, vartotumėte jūs.
3. Nubraukite tuos, kurių nevirtotumėte.
4. Iš vartojamų žodžių išrinkite gražiausius žodžius.
5. Su jums gražiausiais žodžiais sukurkite ir užrašykite po sakinį.

kopos

marios

pušys

nendrės

akmuo

šnabždesys

laužas

lopšinė

pelenai

gintaras

lūpos

rauda

priemiesčiai

rimtis

gaudesys

tyluma

paukštis

džiugesys

vieškelis

likimas

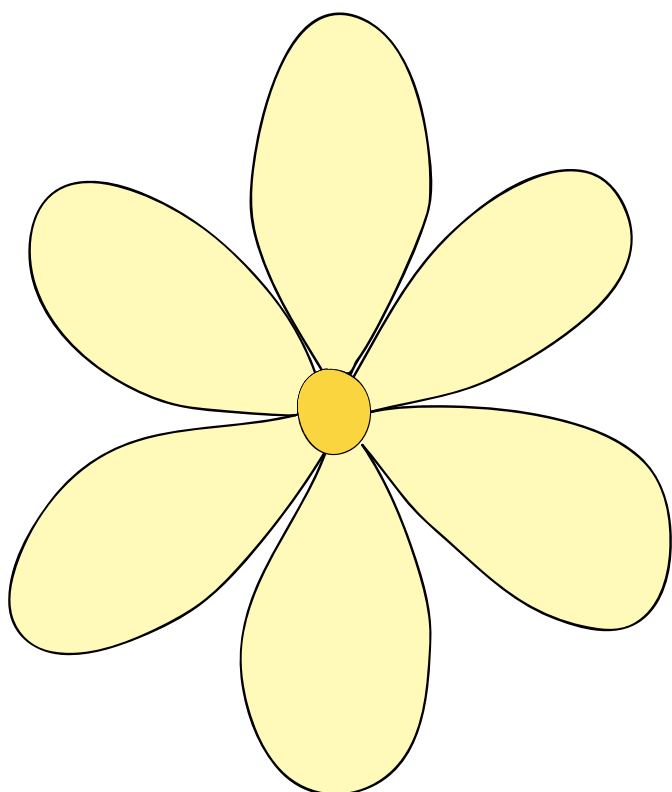
giesmė

kraujas

smėlynas

Gražiausi žodžiai:

Sakiniai:

5.1 Gimtoji kalba

MANO ŽODYNAS:

☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	

